

Nejlepší dárek nejen ke Dni dětí? Duševní pohoda a školy, kde se cítí dobře, zjistil zástupce ombudsmana

29.5.2025 - | Kancelář veřejného ochránce práv

Téměř 300 dětí a mladých lidí ve věku 11-25 let se podělilo v rámci výzkumu Kanceláře ombudsmana o názor na to, co jejich generaci nejvíce tíží. I když věkový rozptyl mezi nejmladšími a nejstaršími dotazovanými byl značný, na dvou nejpálčivějších oblastech se shodla většina z nich: duševní zdraví a školství.

„Nedostatek péče, její nedostupnost. Bagatelizace – sněhové vločky, ‚za nás to bylo ...‘ od starší generace. Sociální sítě,“ tak pojmenoval jeden z respondentů některé z příčin psychické nepohody mladých.

Zástupce ombudsmana Vít Alexander Schorm přiblížil další podrobnosti: *„Děti poukazují na psychické problémy, jako je deprese, sebepoškozování či nízké sebevědomí. Za zdroj potíží často označují školu, kde se cítí být přetěžováni. Někdy dokonce ve školním prostředí pociťují strach. Uvádějí, že ve škole jim často nikdo nenaslouchá a někdy podpora nepřichází ani ze strany rodičů. Psychologickou pomoc vnímají jako nedostupnou. Nabývají tak dojmu, že jejich problémy nikoho nezajímají.“*

Pokud odhlédneme od psychického tlaku, ani po obsahové stránce nehodnotí žáci a studenti školy o mnoho lépe. Jeden z nich shrnul stručně, co mu na současném školství vadí nejvíce: *„Stejný vzdělávací systém po stovky let, velký objem učiva, informace jsou dnes všude dohledatelný, místo toho aby se víc zaměřovalo na práci s technologií, zdravými návyky, stravování.“*

Tento názor zdaleka není ojedinělý. Podobná sdělení se v dotaznících objevovala opakovaně. Děti, teenageři i mladí lidé na prahu dospělosti shodně kritizují, že se učí látku, která je v praxi nevyužitelná a neaktuální. Často by uvítali větší digitalizaci vzdělávání. Řadě z nich také nevyhovuje přístup učitelů, který považují za zkostnatělý.

Mladší děti (11–14 let) vnímají jako velmi problematické také sociální sítě, výchovu v rodinách či ochranu zvířat. U mladých ve věku 15–25 let se zase do pětice největších bolestí dostala témata, jako je bydlení, zejména jeho nedostupnost a vysoká cena, a obavy z pracovního uplatnění.

Zástupce ombudsmana Vít Alexander Schorm, který bude mít do zvolení dětského ombudsmana tuto agendu na starosti, bere dětské hlasy vážně: *„Většinu problémů, které dnešní děti v Česku tíží nejvíce, není snadné vyřešit. Je však důležité, že je mladá generace umí přesvědčivě popsat. Na nás dospělých pak je, abychom děti a mladé nejen vyslyšeli, ale také je zapojili do hledání nejvhodnějšího řešení. To je jeden z důvodů, proč dětský ombudsman bude zřizovat svůj poradní orgán složený z dětí. Stejně tak vítám iniciativy rady ministerstev, která pozvolna usilují o zapojení dětí a mladých lidí do svých činností, například v podobě zřizování panelů pro mládež.“*

- Problematické oblasti života v Česku z pohledu dětí a mladých lidí (11–25 let), výzkumná zpráva 2025
- Podrobněji o dětském ombudsmanovi
- Co nejvíce tíží děti a mladé v ČR? (obrázek ke stažení)

https://www.ochrance.cz/aktualne/nejlepsi_darek_nejen_ke_dni_deti_dusevni_pohoda_a_skoly_kde_se_citi_dobre_zjistil_zastupce_ombudsmana